

A Fővárosi Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság
15.Bhar.186/2016/13. szám

A Fővárosi Ítéltábla Pécsen, a 2017. évi január hó 17. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta az alábbi

végzést:

A harmadfokú bíróság a rágalmazás vétsége miatt **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 20.Bf.12.455/2015/6. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi magánvádlót, hogy tizenöt napon belül fizessen meg dr. **ügyvéd1** ügyvéd részére 29.210 (huszonkilencezer-kettőszáztíz) forint útiköltséget, és külön felhívásra fizessen meg az államnak 14.000 (tizennégyezer) forint harmadfokú eljárásban felmerült büntügyi költséget. A magánvádló a harmadfokú eljárásban felmerült költségeit maga viseli.

Indokolás

A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 22.B.30.882/2015/34. számú ítéletével vádlottbüntetőjogi felelősségét a Btk.226.§ (1) bekezdésében meghatározott rágalmazás vétségében állapította meg, amiért a vádlottat megrovásban részesítette. Kötelezte egyben a felmerült 22.223 forint büntügyi költség megfizetésére.

A vádlott fellebbezése folytán a Fővárosi Törvényszék a 20.Bf.12.455/2015/6. számú ítéletével a Pesti Központi Kerületi Bíróság fenti ítéletét megváltoztatta, és a vádlottat a rágalmazás vétsége miatt emelt vád alól felmentette. Egyben megállapította, hogy az eljárás során felmerült büntügyi költséget a magánvádló köteles fizetni.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást helyesnek találta. A törvényszék jogi álláspontja szerint azonban a kerületi bíróság a megállapított tényállásból tévesen vont le következtetést a vádlott bűnösségére, mivel cselekménye nem merítette ki sem a rágalmazás, sem más bűncselekmény törvényi tényállását. A vád tárgyává tett kijelentés szubjektíve ugyan sérthette a magánvádlót, az érzékenységet negatívan érinthette, azonban objektíve nem volt alkalmas a becsület csorbítására. Ugyanakkor a „szemét” és „rohadék” kifejezések használata egy indulati kirohanás, egy erős hangvételű, kritikai megnyilvánulás részei voltak a vádlott részéről, amellyel – a szövegkörnyezetre is figyelemmel – kizárólag azt akarta a maga durva stílusában kifejezésre juttatni, hogy a legkisebb mértékben sem ért egyet a magánvádló magatartásával.

A másodfokú bíróság ítélete ellen a magánvádlójelentett be fellebbezést. Arra hivatkozott, hogy téves a másodfokú bíróság jogi álláspontja. A vádlottat korábban többször elmarasztalták becsületsértés miatt, és már 2013 áprilisában, a rendőrségi kihallgatása alkalmával kijelentette, hogy

aljas szándékból tette rá ezt a kijelentést. Ezen felül pedig a „rohadék” szó használata kimeríti a bűncselekményt.

A magánvádló jogi képviselője a nyilvános ülésen a fellebbezést fenntartotta. Érvelése szerint a Pesti Központi Kerületi Bíróság helyesen állapította meg a tényállást, indokolási kötelezettségének is eleget tett, és okszerűen vont következtetést a vádlott büntetőjogi felelősségére. Álláspontja szerint nemcsak az objektív, hanem a szubjektív értékítélet is vizsgálendő az ügy kapcsán, és ekként az egész szituációt kell figyelembe venni. Igaz ugyan, hogy a vádlott nem nevezte meg a kijelentésének címzettjét, de a jelen lévők számára ez egyértelmű volt. E kijelentésével csupán hergelni kívánta a tárgyalóterem előtt várakozó tanúkat. Emellett a vádlott által használt „szemét” és „rohadék” szavak a becsületsértés vétsége megállapítására alkalmasak. Mindezek alapján a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatását: a vádlott bűnösségének megállapítását és büntetés kiszabását indítványozta.

A magánvádló a harmadfokú nyilvános ülésen fellebbezését azzal egészítette ki, hogy a másodfokú bíróság eljárása azért is törvénysértő, mivel a vádlott az elsőfokú ítélet ellen nem fellebbezett, a tárgyalótermet a fellebbezési nyilatkozat megtétele előtt elhagyta, kirohant a tárgyalóteremből. Emellett pedig védője sem nyújtott be fellebbezést az ítélet ellen. Hangsúlyozta: a vádlott maga is elismerte, hogy aljas szándékból rágalmazta meg őt. Mindezekre tekintettel a másodfokú ítélet megváltoztatását kérte.

A védő a nyilvános ülésen abbéli meggyőződésének adott hangot, hogy az elsőfokú bíróságnak az eljárása során a valóság bizonyítását is el kellett volna rendelnie, hiszen a magánvádlóval szemben is folyt a vád tárgyává tett kijelentés tartalma (a gyámhatóságnál tett alaptalan feljelentés) kapcsán büntetőeljárás. Ezért a vádlott kijelentésének valóságtartalmát, és annak jelentőségét is vizsgálni kellett volna. Mivel azonban a harmadfokú eljárásban erre már nincs lehetőség, a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

Az ítéletábra megállapította, hogy helyesen járt el a másodfokú bíróság, amikor ítéletével szemben – a Be.386.§ (1) bekezdés c) pontja alapján – jogorvoslati jogot biztosított; határozata ugyanis az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a vádlott bűnösségének hiányát állapította meg.

A harmadfokú bíróság a jogorvoslattal megtámadott másodfokú ítéletet a Be.387.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző első-, és másodfokú bírósági eljárással együtt bírálta felül abból a szempontból is, hogy az első-, és másodfokú bíróságok az eljárási szabályokat megtartották-e, valamint, hogy a másodfokú határozat megalapozott-e.

A felülbírálat alapján a harmadfokú bíróság megállapította, hogy a másodfokú bíróság által megállapított tényállás mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében meghatározott megalapozatlansági hibáktól, illetve hiányosságoktól, az a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul. Emellett azt is meg lehetett állapítani, hogy az első-, és másodfokú bíróságok eljárásuk során a büntetőeljárási szabályokat is megtartották, eljárási hibát nem vétettek.

A magánvádló fellebbezésében vitatta a vádlott elsőfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezésének hatályosságát. Arra hivatkozott, hogy a vádlott nem jelentett be jogorvoslati kérelmet a kerületi bíróság ítélete ellen.

Nem vétett eljárási hibát az elsőfokú bíróság, amikor a vádlottazon magatartását, hogy az ítélet kihirdetésének befejezése előtt a tárgyalótermet indulatosan elhagyta, a vádlott ítélettel szemben

tanúsított nemtetszésének, az ítélettel szembeni jogorvoslati nyilatkozatnak tekintette. Ez az állandó és irányadó bírói gyakorlatnak mindenben megfelel, így a vádlott e magatartását joghatályosan bejelentett fellebbezésnek kellett tekinteni.

Ezt rögzítette az elsőfokú bíróság a 22.B.30.882/2015/34. számú jegyzőkönyve 13. oldalának középső bekezdésében, amikor arra figyelmeztette a vádlottat, amennyiben nem kívánja végighallgatni az ítélet indokolását, elhagyhatja a tárgyalótermet, azonban a bíróság a távozását fellebbezésnek fogja tekinteni. Erre figyelemmel tehát helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a vádlott magatartására figyelemmel a másodfokú eljárás lefolytatása végett az iratokat a Fővárosi Törvényszékre felterjesztette. Ugyanakkor megjegyzi a harmadfokú bíróság, hogy a vádlotta fellebbezését írásban is benyújtotta a 2015. évi október hó 30. napján postára adott és a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz november 3. napján érkezett beadványában.

A másodfokú bíróság indokolási kötelezettségének is eleget tett.

A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság jogkérdésben előadott érveivel teljes mértékben egyetértett, így azok tételes megismétlését nem, mindössze – különös tekintettel a fellebbezési nyilatkozatok tartalmára – az alábbiak kiemelését tartotta szükségesnek:

A másodfokú bíróság határozatának indokolásában helyesen hivatkozott arra, hogy a vádlott kijelentése tartalmaz ugyan tényállítást – „különböző álneveken feljelentett” –, de ez a szövegrész nem alkalmas a becsület csorbítására. A vádlott kijelentésének az a része, amelyben „rohadék” és „szemét” jelzőkkel illette a magánvádlót, a kulturált emberi viselkedés követelményének nem felelt meg, különös tekintettel arra, hogy a vádlott és a magánvádló között több évre visszamenően ellenséges viszony állt fenn. Ez a körülmény pedig arra kellett volna, hogy indítsa a vádlottat, hogy a magánvádlóval szemben tartózkodó, konfliktuskerülő magatartást tanúsítson. Az a tény, hogy nem ezt választotta, még nem ad alapot arra, hogy az általa tett kijelentést objektíve a becsület csorbítására alkalmasnak minősítse a harmadfokú bíróság.

A magánvádló hivatkozott arra is, hogy a vádlott cselekményét aljas indokból követte el. Az aljas indok vizsgálata – a törvényszék helyes jogi álláspontjára figyelemmel – büntetőjogi szempontból nem bír jelentőséggel. A másodfokú bíróság a vádlottat azért mentette fel, mert cselekménye nem tényállásszerű. Erre tekintettel az aljas indok, mint a cselekményt minősítő körülmény vizsgálata szükségtelen.

Az aljas indok nem következik sem a vádlott magatartásából, illetve az általa használt kijelentésből sem. Az előzmények ismeretében ugyanis – arra figyelemmel, hogy a magánvádló alaptalan feljelentése nyomán büntetőeljárás indult ellene hamis vád büntette miatt – az ezt sérelmező vádlotti kijelentés semmiképpen nem tekinthető aljas indokból elkövetettnek. Az aljas indok büntetőjogi fogalma jelentősen eltér a köznyelvben használt kifejezésétől. Büntetőjogi értelemben az aljas indokból vagy célból történő elkövetésen *az erkölcsileg elvetendő motívumból fakadó* vagy ilyen célból megvalósított cselekményeket kell érteni. Jelen esetben azonban – a vádlott és a magánvádló közötti kapcsolat előzményeire tekintettel – ez nem állapítható meg.

A harmadfokú bíróság – a rágalmazás vétsége alóli felmentésre tekintettel – vizsgálta, hogy más bűncselekmény nem valósult-e meg. Az irányadó tényállásra figyelemmel a becsületsértés Btk.227.§ (1) bekezdés a) pontja nem kerülhetett szóba. A Btk.227.§ (1) bekezdés b) pontjának alkalmazására pedig azért sem kerülhetett sor, mert a tárgyalóterem előtt összegyűlt kevesebb, mint egy tucatnyi személy előtt elhangzott kijelentést nem lehetett nagy nyilvánosság előttinek tekinteni.

A büntető anyagi jog a nagy nyilvánosságnak egyrészt a bűncselekménynek sajtótermék, médiaszolgáltatás, sokszorosítás vagy elektronikus hírközlő hálózaton való közzététel útján történő elkövetését, másrészt pedig a természetes személyeknek ránézésre meg nem állapítható számú csoportja előtti elkövetését tekinti. E minősítő körülmény megvalósulásának helyszínéül a bírósági tárgyalóterem előtti folyosó az adott esetben alkalmatlan volt. Így a vádlott terhére a becsületsértés vétsége akkor sem állapítható meg, ha az általa használt kijelentések a becsület csorbítására alkalmasak lettek volna.

Következésképpen helyes volt a másodfokú bíróság részéről a büntetőjogi felelősség hiányának megállapítása. A vádlott bűnösségének megállapítását célzó fellebbezés ezért nem volt megalapozott.

A „rohadék” és a „szemét” szavak használatával kapcsolatban az esetleges szabálysértésért való felelősségre vonást pedig a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 6.§ (6) bekezdése zárta ki, hiszen a cselekmény elkövetése óta több, mint kettő év eltelt.

A fentiekből kifolyólag a vádlott felmentésére törvényesen került sor, ezért a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét a Be.397.§-a alapján – helyes indokainál fogva – helybenhagyta.

A Be.514.§ (4) bekezdése alapján kötelezte a magánvádlót a harmadfokú bírósági eljárásban felmerült védői útiköltség, valamint a jogi képviselője munkadíja, mint bűnügyi költség megfizetésére.

Pécs, 2017. január 17.

Dr. Tóth Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Hudvágner András s.k. előadó bíró, Dr. Bencze Beáta s.k. bíró

A Fővárosi Törvényszék 20.Bf.12.455/2015/6. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 15.Bhar.186/2016/13. számú végzése folytán 2017. évi január hó 17. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

. Tóth Sándor s.k.
a tanács elnöke